

REFERAT

Emne	3. arbejdsgruppemøde for revision af vejledningen om Sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold	
Mødedato	Tirsdag d. 20. februar 2024, kl. 10.30-13.30	4. juli 2024
Sted	Mødelokale Auditorium, Islands Brygge 57. Mødelokalet ligger i en anden bygning end selve Sundhedsstyrelsen.	Sagsnr. 03-0802-213/ Reference SYP
Deltagere	Susanne Branner, Sekretariatschef, LGBT+ Danmark Max Maskell Juridisk konsulent, LGBT+ Danmark Helge Sune Nymand, Forperson, FSTB Malene Hilden, Overlæge, Leder af Center for Kønsidentitet, Region Hovedstaden Katharina Main, Overlæge og professor, Afdeling for Vækst og Reproduktion, Region Hovedstaden Rikke Kildevæld Simonsen, Psykolog, Leder af Sexologisk klinik, Region Hovedstaden Jonas Vrublovsky Tingsgård, Specialpsykolog, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Region Hovedstaden Astrid Højgaard, Cheflæge, Sexologisk Center, AUH, Region Nordjylland (deltog virtuelt) Lucia Pop, Overlæge, Sexologisk Center, AUH, Region Nordjylland (deltog virtuelt) Torben Bæk Klein, Psykolog, Leder af Center for Kønsidentitet, Endokrinologisk Afdeling M, OUH, Region Syddanmark (afbud) Mette Ewers Haahr, Overlæge, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab Emma Beck, Forperson for Psykologisk Selskab for Køn og Seksualitet, Dansk Psykologforening Anna-Karina Aaris Henningsen, Gynækolog Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi Dorte Glintborg, Overlæge, PhD, Dr. Med, Dansk Endokrinologisk Selskab (deltog virtuelt) Esben Thyssen Vestergaard, Dansk Pædiatrisk Selskab, Børneungeafdelingen på Århus Universitetshospital (deltog virtuelt) Michael Vestergaard, Klinikchef, Dansk Selskab for Plastik og Rekonstruktionskirurgi Rikke Holmegaard, Overlæge, Dansk Selskab for Plastik og Rekonstruktionskirurgi (afbud) Metta Frost, Styrelsen for Patientsikkerhed Annika Jacobsen, Styrelsen for Patientsikkerhed	

Sekretariat:
Sarah Wählin-Jacobsen, Forperson
Ida Thorborg Monrad, Projektleder, Fuldmægtig, Sundhedsstyrelsen
Dorthe Goldschmidt, Speciallægekonsulent, Sundhedsstyrelsen
Anne Yndgaard Storm, Introlæge, Sundhedsstyrelsen
Alberte Muld, Studentermedhjælper i Sundhedsstyrelsen

Punkt 1. Velkommen

Sundhedsstyrelsen bød velkommen til det 3. og sidste møde i arbejdsgruppen, hvor den retslige vejledning, den borgerrettede pjece og den faglige ramme skulle diskuteres. Produkterne forventes i høring i løbet af foråret, hvor alle er velkomne til at afgive høringssvar. Tekstnære kommentarer kan sendes til Sundhedsstyrelsen senest d. 1. marts 2024.

Punkt 2. Gennemgang af den retslige vejledning

Arbejdsgruppen gennemgik den retslige vejledning med fokus på ”omhu og samvittighedsfuldhed” fra autorisationsloven og Informativ samtykke.

Der var følgende kommentarer

- Samtykke: Der bør tilføjes en uddybende forklaring omkring samtykke, hvoraf det fremstår tydeligere, at skriftligt samtykke ikke er et krav for sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold.
- Autoriserede sundhedspersoner: Arbejdsgruppen diskuterede, om man kunne erstatte speciallæger som forløbsansvarlig med autoriserede sundhedspersoner. Sundhedsstyrelsen vil undersøge muligheden.
- Stigmatisering: Brugen af vendingen *raske organer* kan virke stigmatiserende.
- Betænkningstid: Betænkningstid bør ikke overstige den samlede behandlingstid.
- Livslang behandling: Der blev spurgt ind til, om man kan undgå at nævne livslang behandling ved nedre kirurgi i teksten. Derudover vil Sundhedsstyrelsen gøre forskellen på livslang behandling og livslange effekter tydeligere i den retslige vejledning.
- Børn under 15 år: Det bør fremgå i den retslige vejledning, at fagpersoner bør lytte til børn under 15 år.

Sundhedsstyrelsen opfordrer arbejdsgruppen til at sende tekstnære rettelser, hvorefter den retslige vejledning vil tilrettes på baggrund af arbejdsgruppens kommentarer.

Punkt 3. Gennemgang af den brugerrettede pjece

Arbejdsgruppen gennemgik den brugerrettede pjece mhp. at få arbejdsgruppens kommentarer.

Der var følgende kommentarer:

- ICD-11 udredningskriterier bør fremgå tydeligere.
- Der mangler generelt et fokus på non-binære.
- Frit sygehusvalg bør forklares tydeligere.
- Forskellen på samtykkeregler i Danmark og samtykkeregler i fx USA bør fremgå.
- Forklaring af behandling uden for sundhedsvæsenet og i udlandet bør tilføjes.
- Det bør fremgå, at det kun er ved akutte komplikationer efter operation i udlandet, at der kan tilbydes opfølgende behandling i Danmark.
- Pjecen bør også udgives på engelsk.

Arbejdsgruppen drøftede desuden mastektomi uden hormonbehandling, samt livmoderhalsscreening for personer, der skifter cpr-nummer til et ulige cpr-nummer.

Derudover var der et forslag om at lade brugere gennemlæse pjecen inden udgivelse. Sundhedsstyrelsen opfordrede derfor brugerorganisationerne til at sende pjecen ud til gennemlæsning til udvalgte brugere.

Sundhedsstyrelsen opfordrer arbejdsgruppen til at sende tekstnære rettelser, hvorefter pjecen vil tilrettes på baggrund af arbejdsgruppens kommentarer.

Punkt 4. Opmærksomhedspunkter ift. den faglige ramme

Arbejdsgruppen udfyldte kort post-its med hvilke punkter, de gerne ville have drøftet ifm. den faglige ramme.

Punkt 5. Overordnet gennemgang af den faglige ramme

Arbejdsgruppen drøftede de overordnede punkter i den faglige ramme, som arbejdsgruppen ønskede via de udfyldte post-its.

Følgende områder blev drøftet:

Diagnose og klassifikation

Tekst-boksen omkring de diagnostiske kriterier blev drøftet. Der blev forslået at fjerne citatet fra den videnskabelige artikel og i stedet fokusere udelukkende på ICD-11-diagnosekriterierne.

Børn og unge

Arbejdsgruppen drøftede beskrivelsen af, hvornår praktiserende læger skal henvise til den højt specialiserede funktion.

Transition fra børne- til voksenområdet

Der blev gjort opmærksom på, at der mangler en trinvis beskrivelse af behandling med hormonbehandling til børn og unge.

Voksne

Arbejdsgruppen drøftede mastektomi uden hormonbehandling. Sundhedsstyrelsen vil undersøge dette nærmere og beskrive det i den faglige ramme.

Punkt 6. Eventuelt

Sundhedsstyrelsen takkede for samarbejdet med arbejdsgruppen og nævnte muligheden for at afgive høringssvar, når den faglige ramme og retslige vejledning kommer i høring.